

“Quan les propostes es fan des del pragmatisme funcionen”

Ferran Villalonga (València 1960) president de l'Insitut Ignasi Villalonga d'Economia i Empresa des de l'abril de l'any passat. Nét de l'insigne economista valencià, també va ser conseller de Cultura del primer govern d'Eduardo Zaplana. Ell aposta sense embuts per l'Euram.

Alguns sectors polítics sempre han fet mans i mànigues per evitar la presència del País Valencià en els projectes d'euroregió. És factible pensar, com de fet passa avui amb l'actual projecte de l'Euroregió Pirineus-Mediterrània, en un projecte d'aquestes característiques sense el País valencià?

—És impossible. Passa que, entremig, s'han fet plantejaments polítics que han despertat reticències. Però és indiscutible la necessitat de coordinar aquest espai. Avui dia, les euroregions a Europa tenen molt de pes. També els estats tenen un paper molt important. Passa que els estats van desdibuixant-se, cada vegada més. Però això no hauria de fer que juguessin contra les regions, tot el contrari.

—A què atribuïu les dificultats que han tingut tradicionalment els projectes per crear un espai euroregional entre els territoris de parla catalana?

—Les regions han de fer un plantejament d'interessos no polítics; el polític els han de fer els estats. I de vegades les propostes d'euroregió s'han fet amb massa objectius polítics que han desvetllat el recel dels estats i n'han dificultat l'entesa per a uns altres aspectes més concrets. A més a més, per exemple, al Llenguadoc-Rosselló fins fa poc eren *lepenistes*, a les Illes fins a les darreres eleccions eren del PP,

mentre que a l'Aragó hi havia estat el PP, però ara hi ha els socialistes. I no parlem de Catalunya o el País Valencià. Per tant, les propostes s'han de fer a partir d'interessos concrets comuns, sobre fets que afecten la gent, com les xarxes d'energia, els aeroports, carreteres, les infraestructures...

Si es fa així, l'euroregió anirà endavant. Per aquesta via aconseguirem una capacitat de pressió més efectiva a Europa. Si s'intenta fer a partir d'interessos polítics, tant internament com des dels estats, el projecte esclatarà.

De fet, va passar això amb la constitució europea. Els estats van recelar dels plantejaments polítics de les regions. El gran fracàs de la UE és que els estats van pretendre construir una Europa d'esquena a la realitat de les regions. I si les euroregions fan més propostes polítiques, els estats encara en recelen més. I això que la realitat és que les regions i les euroregions gestionen més competències que no els estats (Alemanya és federal, Bèlgica, els Països Baixos, el Regne Unit fan un procés de descentralització molt fort, fins i tot França s'ho planteja, Itàlia és regional, i Espanya és autonòmica). Per tant, les regions gestionen tant o més que els estats, però en canvi no tenen veu a Europa. Només el Comitè de les Regions, on es barregen amb les ciutats.

—En aquest procés, doncs, hi ha

poc espai per als projectes de caire polític?

—Des del meu punt de vista, els plantejaments han de defugir les qüestions polítiques.

No calen qüestions de reivindicació sobiranista, sinó un desenvolupament intel·ligent i pràctic. I és que això serveix, fins i tot, per al propi bon desenvolupament de la UE, perquè és bo que s'afavoresquen les zones més pròsperes i potents de la UE.

Per exemple, no té sentit que el Llibre Blau de les infraestructures no continga ni una de les regions més potents com és l'Eix Mediterrani. Això no té cap mena de sentit.

—Un dels objectius de l'Euram és esdevenir un *lobby* a la UE.

—Cal la veu de les regions a la UE. No per a plantejar reivindicacions al marge dels estats, que encara són necessaris i molt recelosos envers les regions. Però és que les regions també ho són, d'importants. En alguns casos gestionen el 75% (o el 100% en matèries com l'agrícola i l'educativa, en alguns casos). I en estats com els Països Baixos i Bèlgica tenen el 100%. En canvi, les regions no tenen veu a la UE, com deia. És que això no té sentit.

Per això és absolutament necessari d'exercir aquest paper de *lobby*. A la UE cal que aquests *lobbies* d'interessos regionals, que produeixen moltíssim, que necessiten infraestructures, puguin fer-se sentir.

—Els territoris de l'Euram tenen un dèficit d'inversions estatals. Aquest paper de *lobby* amb Europa pot ajudar a resoldre aquest dèficit?

—És que també necessitem equilibri fiscal amb Europa. No demanem per demanar. I allò que demanem amb l'estat, també val per a Europa. Si Catalunya, el País Valencià i les Illes hi aporten tant, cal que la UE també invertisca en infraestructures, perquè revertirà en la capacitat d'aquests territoris de continuar aportant més riquesa. És el mateix plantejament que cal fer amb l'estat.

Però no per sobiranisme, sinó amb objectius pragmàtics, intel·ligents, amb mires de futur. I això, avui, no es reflecteix gens a la UE. Les regions avui són segrestades a la UE. I això no té sentit, perquè no reflecteix la realitat.

—I com us expliqueu que l'estat, espanyol en aquest cas, hagi aplicat sempre una política d'inversions que va en el sentit contrari, a l'Eix Mediterrani?

—Això ve del passat, perquè provenim de tradicions d'estats jacobins, molt poc intel·ligents. Justament són aquestes regions les que creen més riquesa. I a l'estat espanyol, si més no les regions, encara tenen un cert poder polític. Però és que a la UE no en tenen cap, de poder.

En el cas de l'estat espanyol, no té sentit que el primer AVE fóra el Madrid-Sevilla. Aquestes accions són cares i ineficients. És una tradició de l'estat espanyol: van a caçar a Andalusia, governen a Madrid i passen l'estiu a Sant Sebastià. I encara hi ha aquesta mentalitat. Aquest és l'eix del poder a Espanya. I la realitat econòmica és tot el contrari, és l'Eix Mediterrani.

—I, al damunt, les administracions regionals de l'Euram són molt heterogènies. Això dificulta la concreció de projectes?

—Això dificulta molt les coses, sí, sobretot per a fer propostes polítiques. Per això hem de començar per interessos més baixos. A França les regions són poders administratius, no polítics. Però des de l'administració es poden exposar moltíssimes coses i necessitats.

—Amb el temps, quan els aspectes més pràctics s'hagin començat a resoldre, es podran presentar aspectes més polítics?

—Això el temps ho dirà. Jo crec que sí. A les euroregions se'ls ha de donar una veu política a la UE. És a dir, si gestionen el 50% o el 70%, no han de tenir veu en els òrgans de decisió? I això és el que no reflecteix la Constitució Europea, aplaudida pel govern espanyol, el d'ara i el d'abans. Aquesta constitució era feta d'esquena al ciutadà, perquè es desentenia d'aquesta realitat regional i era feta a mida dels estats i dels buròcrates europeus.

“És una tradició de l'estat espanyol: van a caçar a Andalusia, governen a Madrid i passen l'estiu a Sant Sebastià. Aquest és l'eix del poder a Espanya”

“A les euroregions, cal donar-los una veu política a la UE. Si gestionen el 50% o el 70%, no han de tenir veu als òrgans de decisió?”

—Què cal fer per vèncer els recels interns a impulsar un projecte com l'EURAM?

—Es pot vendre parlant dels mateixos interessos. Ara el País Valencià parla el mateix llenguatge: necessitat de xarxes elèctriques, d'infraestructures, de carreteres... Un valencià necessita passar per Catalunya per a anar a França. Som a la mateix regió. És clar, parlant de necessitats jo veig que tots hi coincidim. I no per les superestructures. Des de l'estructura és des d'on s'ha de lluitar i fer les propostes. En aquest sentit la societat civil, les cambres de comerç, etc., s'han de posar d'acord. I s'hi van posant. El poder polític és necessari, però és més bàsic el paper de la societat civil.

Cada vegada coincideixen més els discursos a Catalunya, les Illes i el País Valencià, que configurem una regió comuna, que compartim necessitats concretes. Des d'aquest plantejament pragmàtic és com es vencen les reti-

cències polítiques. És a dir, parlem de diners, parlem del sector industrial, del tèxtil, del moble, del taulell, del turisme... Per ací s'ha de caminar.

I això ja troba resposta. La cambra de comerç d'Alcoi, d'Alacant, de Castelló, de València, i també les de Catalunya, ja parlen d'això. Hem fet reunions entre empresariats català i valencià, hi ha hagut trobades de consellers. L'any passat va haver-hi declaracions comunes de consellers valencians i catalans... A poc a poc, els empresaris ho van veient. I hem tingut una recepció molt efusiva de totes les cambres de l'Euroregió. Quan les propostes es fan des del pragmatisme funcionen.

—Quin és el marge de maniobres que pot arribar a tenir un projecte com l'EURAM?

—El marge de maniobra és per a obrir l'acord de la societat civil mitjançant els interessos. Amb aquesta coordinació es pot arribar a demostrar als estats quines inversions convenen a aquest espai. És a dir, pragmatisme, pragmatisme, pragmatisme.

I també pot fer un paper a l'hora de demanar un pes polític de les euroregions dins de la UE.

Enric Rimbau